

B O A R D O F S T U D I E S
NEW SOUTH WALES

2007

**HIGHER SCHOOL CERTIFICATE
EXAMINATION**

Classical Hebrew Continuers

General Instructions

- Reading time – 5 minutes
- Working time – 3 hours
- Write using black or blue pen
- Your attention is drawn to the fact that the Divine Name is spelt in full in Biblical texts contained in this examination paper. If this is a matter of conscience for you, you should not discard the paper

Total marks – 100

Section I Pages 2–10

60 marks

This section has three parts, Part A, Part B and Part C

- Allow about 1 hour and 20 minutes for this section

Part A – 25 marks

- Attempt Questions 1–3

Part B – 20 marks

- Attempt Questions 4–6

Part C – 15 marks

- Attempt Questions 7–9

Section II Pages 11–13

25 marks

- Attempt Questions 10–12
- Allow about 1 hour for this section

Section III Pages 14–15

15 marks

- Attempt Questions 13–14
- Allow about 40 minutes for this section

Section I — Prescribed Text – Tanakh

60 marks

Allow about 1 hour and 20 minutes for this section

Answer Questions 1–6 in Section I in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Part A — Torah

25 marks

Attempt Questions 1–3

Use the extracts, your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Marks

Question 1 (11 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Deuteronomy 17:14–20

- 14 כִּי־תָבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ וַיִּרְשָׁתָהּ
וַיִּשְׁבְּתָהּ בָּהּ וְאָמַרְתָּ אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ כַּכֹּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתַי:
15 שׁוּם תִּשִּׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ מִקִּרְבֹּ אֶחָיִךְ
תִּשִּׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ לֹא תוּכַל לָתֵת עָלֶיךָ אִישׁ נֹכְדִי אֲשֶׁר לֹא־אֶחָיִךְ הוּא:
16 רַק לֹא־יִרְבֶּה־לּוֹ סוּסִים וְלֹא־יָשִׁיב אֶת־הָעַם מִצְרַיִמָה לְמַעַן
הִרְבּוֹת סוּס וַיְהוֶה אָמַר לָכֶם לֹא תִסְפּוּן לָשׁוּב בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה עוֹד:
17 וְלֹא יִרְבֶּה־לּוֹ נָשִׁים וְלֹא יָסוּר לְבָבוֹ וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה־לּוֹ מְאֹד:
18 וְהָיָה כִשְׁבָתוֹ עַל כַּפָּאֵי מִמְלַכְתּוֹ וְכָתַב לוֹ אֶת־מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת
עַל־סֵפֶר מִלְּפָנֵי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם:
19 וְהִיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ כָּל־יְמֵי חַיָּו לְמַעַן יִלְמַד לִירְאָה אֶת־יְהוָה
אֱלֹהָיו לְשֹׁמֵר אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לַעֲשׂוֹתָם:
20 לְבַלְתִּי רוּם־לְבָבוֹ מֵאֶחָיו וּלְבַלְתִּי סוּר מִן־הַמִּצְוָה יְמִין וּשְׂמֹאל
לְמַעַן יֵאָרִיךְ יָמָיו עַל־מְמַלְכְתּוֹ הוּא וּבָנָיו בְּקִרְבֵי יִשְׂרָאֵל:

- (a) According to the extract, under what circumstances was a king to be appointed by the Israelites? **1**
- (b) According to the extract, who would be eligible to be king? **1**
- (c) Identify ONE infinitive absolute and ONE infinitive construct, in verses 15 and 16, and explain the syntactical use of both of them. **3**
- (d) Identify and account for the limitations and controls to be placed on the king (verses 16–20). In your answer, refer to both the text and commentary. **6**

Question 2 (6 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Deuteronomy 18:15–22

נְבִיא מִקִּרְבְּךָ מֵאַחֶיךָ כָּמוֹנִי יָקִים לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵלָיו תִּשְׁמָעוּן:	15
כָּל אֲשֶׁר-שָׁאֵלְתָּ מֵעַם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בַּיּוֹם הַקֶּהֱלִל לֵאמֹר לֹא	16
אֹסֶף לִשְׁמָע אֶת-קוֹל יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֶת-הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת לֹא אֶרְאֶה	
עוֹד וְלֹא אֶמּוֹת:	
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִיטִיבוּ אֲשֶׁר דִּבַּרוּ:	17
נְבִיא אֲקִים לָהֶם מִקִּרְבָּם אֲחִיהֶם כָּמוֹךָ וְנִתְּתִי דְבָרֵי בְּפִיו וְדִבַּר	18
אֵלֵיהֶם אֵת כָּל-אֲשֶׁר אֶצְוֶנּוּ:	
וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא-יִשְׁמַע אֶל-דְּבָרֵי אֲשֶׁר יְדַבֵּר בְּשִׁמִּי אֲנֹכִי	19
אֶדְרֹשׁ מֵעַמּוֹ:	
אֵךְ הִנְבִּיא אֲשֶׁר יִזְדֹּד לְדַבֵּר דְּבָר בְּשִׁמִּי אֵת אֲשֶׁר לֹא-צִוִּיתִיו לְדַבֵּר	20
וְאֲשֶׁר יְדַבֵּר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וּמֵת הִנְבִּיא הַהוּא:	
וְכִי תֹאמַר בְּלִבְבְּךָ אֵיכָה נִדְעַ אֶת-הַדְּבָר אֲשֶׁר לֹא-דִבְרוּ יְהוָה:	21
אֲשֶׁר יְדַבֵּר הִנְבִּיא בְּשֵׁם יְהוָה וְלֹא-יְהִיֶּה הַדְּבָר וְלֹא יָבוֹא הוּא הַדְּבָר	22
אֲשֶׁר לֹא-דִבְרוּ יְהוָה בְּזֵדוֹ וְדִבְרוּ הִנְבִּיא לֹא תִגּוֹר מִמֶּנּוּ:	

- (a) Verbs in the first person appear in verses 16, 18, 20 and 21. In each of these verses, identify the speaker. **2**
- (b) What is the punishment for someone who does not listen to a true prophet? In your answer, refer to the text and commentary. **1**
- (c) Why does God say וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִיטִיבוּ אֲשֶׁר דִּבְרוּ (verse 17)? In your answer, refer to the extract and commentary. **3**

Question 3 (8 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Deuteronomy 20:1–12

- 1 כִּי־תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֶיךָ וְרֵאִיתָ סוּס וְרֶכֶב עִם רַב מִמֶּךָ
 לֹא תִירָא מֵהֶם כִּי־יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ הַמַּעֲלֶה מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם:
 2 וְהָיָה כִּקְרַבְכֶם אֶל־הַמִּלְחָמָה וְנִגַּשׁ הַכֹּהֵן וַדְּבַר אֱלֹהִים:
 3 וְאָמַר אֱלֹהִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתֶּם קְרַבִּים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֵיכֶם
 אֶל־יָרֵךְ לְבַבְכֶם אֶל־תִּירְאוּ וְאֶל־תַּחַפְּנוּ וְאֶל־תַּעֲרָצוּ מִפְּנֵיהֶם:
 4 כִּי יִהְיֶה אֱלֹהֵיכֶם הַהַלֵּךְ עִמָּכֶם לְהַלְחֵם לָכֶם עִם־אֹיְבֵיכֶם
 לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם:
 5 וַדְּבָרוּ הַשְּׂטָרִים אֱלֹהִים לֵאמֹר מִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בֵּית־חֹדֶשׁ
 וְלֹא חָנְכוֹ יֵלֶךְ וַיֵּשֶׁב לְבֵיתוֹ פְּנֵי־יָמוֹת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יַחְנִכֵנוּ:
 6 וּמִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר־נָטַע כָּרֶם וְלֹא חִלְּלוֹ יֵלֶךְ וַיֵּשֶׁב לְבֵיתוֹ פְּנֵי־יָמוֹת
 בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יַחְלִלֵנוּ:
 7 וּמִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר־אַרְשׂ אִשָּׁה וְלֹא לָקַחָהּ יֵלֶךְ וַיֵּשֶׁב לְבֵיתוֹ פְּנֵי־יָמוֹת
 בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִקַּחנָה:
 8 וַיִּסְכְּפוּ הַשְּׂטָרִים לְדַבֵּר אֱלֹהִים וְאָמְרוּ מִי־הָאִישׁ הַיָּרֵא וְרָךְ הַלֵּב
 יֵלֶךְ וַיֵּשֶׁב לְבֵיתוֹ וְלֹא יִמַּס אֶת־לֵבָב אֲחִיו כָּל־לֵבָבוֹ:
 9 וְהָיָה כִּכְלַת הַשְּׂטָרִים לְדַבֵּר אֱלֹהִים וּפְקֻדוֹ שְׁרֵי צְבָאוֹת
 בְּרֹאשׁ הָעָם:
 10 כִּי־תִקְרַב אֶל־עִיר לְהַלְחֵם עָלֶיהָ וְקִרְאתָ אֲלֶיהָ לְשָׁלוֹם:
 11 וְהָיָה אִם־שָׁלוֹם תַּעֲנֶךָ וּפְתַחְתָּ לָּהּ וְהָיָה כָּל־הָעָם הַנִּמְצָא־בָּהּ יִהְיוּ
 לָךְ לְמַס וְעַבְדוּךָ:
 12 וְאִם־לֹא תִשְׁלִים עִמָּךְ וְעָשִׂתָּהּ עִמָּךְ מִלְחָמָה וְצָרְתָּ עָלֶיהָ:

- (a) Parse וְנִגַּשׁ (verse 2) giving meaning, root, binyan and tense/aspect. 1
- (b) According to the commentary, what are the possible meanings of the word חִלְּלוֹ in verse 6? 1
- (c) Compare the speeches delivered by the priest (verses 3–4) and the officials (הַשְּׂטָרִים) (verses 5–8) prior to battle, showing how these speeches reflect the spiritual, moral and military concerns of the Israelite nation. 6

Section I (continued)

Part B — Nevi'im

20 marks

Attempt Questions 4–6

Use the extracts, your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Marks

Question 4 (12 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

2 Samuel 12:7–14

- 7 וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִד אֶתְּהָה הָאִישׁ כִּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲנֹכִי
מִשְׁחָתִיךָ לְמַלְכְּךָ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאֲנֹכִי הִצַּלְתִּיךָ מִיַּד שָׂאוּל:
8 וְאַתָּנָה לָךְ אֶת־בַּיִת אֲדֹנֶיךָ וְאֶת־נָשִׁי אֲדֹנֶיךָ בְּחִילְךָ וְאַתָּנָה לָךְ
אֶת־בַּיִת יִשְׂרָאֵל וַיְהוּדָה וְאִם־מָעַט וְאִסְפָּה לָּךְ כֶּהֱנֵה וְכֶהֱנֵה:
9 מִדְּוַע בְּנִיתָ | אֶת־דָּבָר יְהוָה לַעֲשׂוֹת הֲרַעַ בְּעֵינָיו [בְּעֵינַי] אֵת אֹרְיָה
הַחֲתָן הַכִּיתָ בְּחֶרֶב וְאֶת־אִשְׁתּוֹ לְקַחְתָּ לָּךְ לְאִשָּׁה וְאַתָּה הֲרַגְתָּ בְּחֶרֶב
בְּנֵי עַמּוֹן:
10 וְעַתָּה לֹא־תִסּוּר חֶרֶב מִבֵּיתְךָ עַד־עוֹלָם עַקֵּב כִּי בִזְתָּנִי וַתִּקַּח
אֶת־אִשְׁתִּי אֹרְיָה הַחֲתָן לְהִיּוֹת לָּךְ לְאִשָּׁה:
11 כֹּה | אָמַר יְהוָה הִנְנִי מְקִיִּים עֲלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ וְלְקַחְתִּי אֶת־נָשִׁיךָ
לְעֵינֶיךָ וְנָתַתִּי לְרַעֲיָה וְשָׁכַב עִם־נָשִׁיךָ לְעֵינַי הַשֶּׁמֶשׁ הַזֹּאת:
12 כִּי אֶתְּהָ עֲשִׂיתָ בְּסֹתֵר וְאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה נֶגְדַת כָּל־יִשְׂרָאֵל
וְנֶגְדַת הַשֶּׁמֶשׁ:
13 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נָתָן חַטָּאתִי לַיהוָה ס וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִד גַּם־יְהוּדָה
הָעֵבֶיר חַטָּאתְךָ לֹא תִמּוֹת:
14 אָפֶס כִּי־נִאֲזַן נֹאצְתָּ אֶת־אִבִּי יְהוָה בְּדָבָר הַזֶּה גַּם הַבֵּן הַיְלֹוֹד
לָּךְ מוֹת יָמוּת:

- (a) Explain what provoked Nathan to declare הָאִישׁ כִּה־אָמַר (verse 7). 2
- (b) What does the passage demonstrate about the role of the Israelite prophets? 2
- (c) How does the commentary help us to understand the different meanings of the word אִשָּׁה in this passage? In your answer, refer to the text and commentary. 4
- (d) What punishment does Nathan proclaim to David (verses 10 and 14), and what difficulties does the punishment pose to traditional Jewish commentators? In your answer, refer to the commentary. 4

Question 5 (4 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

2 Samuel 15:30–36

<p>וְדָוִד עָלָה בְּמַעְלָה הַיְוִיתִים עֲלָה וּבֹכָה וְרֹאשׁ לֹוּ חָפוּי וְהוּא הִלְךָ יָחַף וְכָל־הָעַם אֲשֶׁר־אִתּוֹ חָפוּ אִישׁ רֹאשׁוֹ וְעָלוּ עֲלָה וּבְכָה: 30</p> <p>וְדָוִד הִגִּיד לְאֹמֶר אַחִיתֹפֶל בְּקִשְׁרִים עִם־אֲבִשְׁלֹום וַיֹּאמֶר דָּוִד סָכְל־נָא אֶת־עֵצַת אַחִיתֹפֶל יִהְיֶה: 31</p> <p>וַיְהִי דָוִד בָּא עַד־הָרֹאשׁ אֲשֶׁר־יִשְׁתַּחֲוֶה שָׁם לְאֱלֹהִים וַהֲנִיחַ לְקִרְאָתוֹ חוּשֵׁי הָאָרְכִי קְרוּעֵי כְּתָנָיו וְאֶדְמָה עַל־רֹאשׁוֹ: 32</p> <p>וַיֹּאמֶר לֹוּ דָוִד אִם עָבַרְתָּ אֵתִי וְהִנֵּת עָלַי לְמִשְׁאָ: 33</p> <p>וְאִם־הָעִיר תָּשׁוּב וְאָמַרְתָּ לְאֲבִשְׁלֹום עַבְדְּךָ אֲנִי תְּמַלִּךְ אֶהְיֶה עַבְדְּ 34</p> <p>אָבִיךָ וְאֲנִי מָאוֹ וְעַתָּה וְאֲנִי עַבְדְּךָ וְהִפְרַתָּה לִי אֵת עֵצַת אַחִיתֹפֶל: 35</p> <p>וְהָלֹא עַמְדָּ שָׁם צְדֹק וְאֲבִיתָר הַכַּהֲנִים וְהָיָה כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר תִּשְׁמַע מִבֵּית הַמִּלְךָ תִּלְגֵּד לְצְדֹק וּלְאֲבִיתָר הַכַּהֲנִים: 36</p> <p>הִנֵּה־שָׁם עַמָּם שְׁנֵי בְנֵיהֶם אַחִימַעַץ לְצְדֹק וַיְהוֹנָתָן לְאֲבִיתָר וַיִּשְׁלַחְתֶּם בְּיָדָם אֵלַי כָּל־דְּבַר אֲשֶׁר תִּשְׁמַעוּ:</p>	<p>30</p> <p>31</p> <p>32</p> <p>33</p> <p>34</p> <p>35</p> <p>36</p>
--	---

- (a) Identify THREE different examples of the use of the construct state in this extract. 2
- (b) Explain why David was in mourning, and name four of the mourning practices demonstrated in this extract. 2

Question 6 (4 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

2 Samuel 18:24–30

24	וַדָּוִד יוֹשֵׁב בֵּין-שְׁנֵי הַשָּׁעָרִים וַיִּלְךְ הַצָּפָה אֶל-גֵּג הַשַּׁעַר אֶל-
	הַחוּמָה וַיֵּשֶׂא אֶת-עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה-אִישׁ רֶץ לִבְדָּו:
25	וַיִּקְרָא הַצָּפָה וַיִּגַּד לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אִם-לִבְדָּו בְּשׂוֹרָה בְּפָנָיו וַיִּלְךְ
	הַלֹּךְ וַקָּרַב:
26	וַיֵּרָא הַצָּפָה אִישׁ-אֲחֵר רֶץ וַיִּקְרָא הַצָּפָה אֶל-הַשַּׁעַר וַיֹּאמֶר הִנֵּה-אִישׁ
	רֶץ לִבְדָּו וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ גַּם-זֶה מִבָּשָׂר:
27	וַיֹּאמֶר הַצָּפָה אֲנִי רָאִיתִי אֶת-מְרוּצַת הָרֵאשִׁוֹן כַּמְרָצֵת אַחִימֵעַץ
	בְּן-צִדּוֹק וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אִישׁ-טוֹב זֶה וְאֶל-בְּשׂוֹרָה טוֹבָה יָבוֹא:
28	וַיִּקְרָא אַחִימֵעַץ וַיֹּאמֶר אֶל-הַמֶּלֶךְ שְׁלוֹם וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לַמֶּלֶךְ לְאָפָיו אֶרְצָה
	ס וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר סָגַר אֶת-הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר-
	נִשְׂאוּ אֶת-יָדָם בְּאֲדָנֵי הַמֶּלֶךְ:
29	וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁלוֹם לְנַעַר לְאַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר אַחִימֵעַץ רְאִיתִי הַקְּמֹון
	הַגָּדוֹל לְשַׁלַּח אֶת-עֶבֶד הַמֶּלֶךְ יוֹאָב וְאֶת-עַבְדֶּיךָ וְלֹא יָדַעְתִּי מָה:
30	וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ סָב הַתִּצַּב כֹּה וַיִּסָּב וַיַּעֲמֵד:

- (a) Parse מִבָּשָׂר (verse 26) showing meaning, root, binyan and tense/aspect. **1**
- (b) From the extract, what can be learned about Israelite messengers? You may refer to the commentary in your answer. **3**

Section I (continued)

Part C — Ketuvim

15 marks

Attempt Questions 7–9

Use the extracts and your knowledge of the texts in your answers.

Marks

Question 7 (4 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the question that follows.

Nehemiah 1:4–11

- 4 וַיְהִי כַשְׁמַעִי | אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה יִשְׁבְּתִי וְאֶבְכֶּה וְאֶתְאַבְּלָה יָמַי
וְאֵתִי צָם וּמִתְפַּלֵּל לְפָנַי אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם:
- 5 וְאָמַר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הָאֵל הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא שֹׁמֵר הַבְּרִית
וְחֹסֵד לְאַהֲבָיו וְלִשְׁמָרֵי מִצְוֹתָיו:
- 6 תְּהִי נָא אֲזוּנָהּ־קִשְׁבַת וְעֵינַיִךְ פְּתוּחוֹת לִשְׁמֹעַ אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ אֲשֶׁר
אֲנֹכִי מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם יוֹמָם וְלַיְלָה עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ וּמִתְנַדֶּה
עַל־חַטָּאוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חָטְאוּ לָךְ וְאֲנִי וּבֵית־אָבִי חָטְאוּ:
- 7 חָבַל חֲבַלְנוּ לָךְ וְלֹא־שָׁמְרָנוּ אֶת־הַמִּצְוֹת וְאֶת־הַחֻקִּים
וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוִּיתָ אֶת־מֹשֶׁה עַבְדְּךָ:
- 8 וְכִרְנָא אֶת־הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוִּיתָ אֶת־מֹשֶׁה עַבְדְּךָ לֵאמֹר אַתֶּם תִּמְעְלוּ
אֲנִי אֶפְיֵן אֶתְכֶם בְּעַמִּים:
- 9 וּשְׁבַתֶּם אֵלַי וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֹתַי וְעֲשִׂיתֶם אִתְּם אִם־יְהִיֶּה נִדְחֲכֶם בְּקִצֵּה
הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם אֶקְבְּצֶם וְהַבּוֹאִתִּים [וְהַבִּיאֹתִים] אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
בְּחָרְתִּי לְשֹׁכֵן אֶת־שְׁמִי שָׁם:
- 10 וְהֵם עַבְדֶּיךָ וְעַמְּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ בְּכַחַךְ הַגָּדוֹל וּבְיָדְךָ הַחֲזָקָה:
11 אֲנִי אֲדַנִּי תְּהִי נָא אֲזוּנָהּ־קִשְׁבַת אֶל־תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּפִלַּת עַבְדֶּיךָ
הַחֹפְצִים לִירְאֶה אֶת־שִׁמְךָ וְהַצְּלִיחֶה־נָא לְעַבְדְּךָ הַיּוֹם וּתְנַהֵוּ לְרַחֲמִים
לְפָנַי הָאֵישׁ הַזֶּה וְאֲנִי הִנֵּיתִי מִשְׁקָה לְמַלְךְ:

How does Nehemiah's prayer reflect his ideas about the nature of Israel's God and God's relationship with Israel?

4

Question 8 (1 mark)

Read the extract, then answer in ENGLISH the question that follows.

Nehemiah 3:33–38

- 33 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלֵּט כִּי־אֶנְחֵנוּ בּוֹנִים אֶת־הַחֹמָה וַיַּחַר לוֹ וַיִּכְעַס
הַרְבֵּה וַיִּלְעַג עַל־הַיְהוּדִים:
- 34 וַיֹּאמֶר ׀ לִפְנֵי אָחִיו וַחֵיל שְׁמָרוֹן וַיֹּאמֶר מָה תִּיהוּדִים הָאֲמֻלָּים
עֲשִׂים הַיַּעֲזֹבוּ לָהֶם הַיִּזְבָּחוֹ הַיִּכְלָו בַּיּוֹם הַיְחִיֹּי אֶת־הָאֲבָנִים מֵעֲרָמוֹת
הָעֶפְרָה וְהַמָּה שְׂרוּפּוֹת:
- 35 וַטּוֹבִיָּה הָעַמְּנִי אָצְלוֹ וַיֹּאמֶר גַּם אֲשֶׁר־הֵם בּוֹנִים אִם־יַעֲלֶה שׁוֹעֵל
וּפָרִץ חוֹמַת אֲבִיָּהֶם:
- 36 שָׁמַע אֱלֹהֵינוּ כִּי־הִיָּנוּ בּוֹזֵה וְהִשָּׁב חֲרַפְתָּם אֶל־רֹאשָׁם וַתִּגַּם לְבוֹזָה
בְּאֶרֶץ שְׁבִיָּה:
- 37 וְאֶל־תִּכְסֹּס עַל־עֵוֹנָם וַחֲטָאתָם מִלִּפְנֵיךָ אֶל־תִּמְחָה כִּי הִכְעִיסוּ
לְנֶגַד הַבּוֹנִים:
- 38 וַנִּבְנֶה אֶת־הַחֹמָה וַתִּקְשֶׁר כָּל־הַחֹמָה עַד־חֲצִיָּה וַיְהִי לִבִּי לָעַם
לַעֲשׂוֹת:

What is the meaning of the words לָעַם לַעֲשׂוֹת (verse 38) and how do they relate to the first part of the verse? 1

Please turn over

Answer Question 9 in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

In Question 9 you will be assessed on how well you:

- demonstrate an understanding of the prescribed texts and themes
  - present a sustained, logical and well-structured answer to the question
-

Marks

Question 9 (10 marks)

Choose ONE of the following questions. Write, in ENGLISH, an essay of up to two pages in length.

- (a) How did the conditions that Nehemiah met on his return to Jerusalem affect the overall plan, or strategy, for the reconstruction of Judah? **10**

OR

- (b) What problems did the difference between the *'am haàrets* (native Judeans) and the returned exiles pose for Nehemiah? **10**

Section II — Prescribed Text – Mishna

25 marks

Attempt Questions 10–12

Allow about 1 hour for this section

Answer the questions in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Use the extracts, your knowledge of the texts and the commentary in your answers.

Marks

Question 10 (8 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna, Sanhedrin 2:2

הַמִּלְךָ לֹא דָן וְלֹא דָנִין אוֹתוֹ, לֹא מַעֲיֵד וְלֹא מַעֲיָדִין אוֹתוֹ, לֹא חוֹלֵץ
וְלֹא חוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ, לֹא מְנַבֵּם וְלֹא מְנַבְּמִין לְאִשְׁתּוֹ. רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר: אִם רָצָה לְחַלּוֹץ אוֹ לְנַבֵּם, זְכוּר לְטוֹב. אָמְרוּ לוֹ: אֵין
שׁוֹמְעִין לוֹ. וְאֵין נוֹשְׂאִין אֶלְמִנְתּוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: נוֹשֵׂא הַמִּלְךָ
אֶלְמִנְתּוֹ שֶׁל מֶלֶךְ, שֶׁכֵּן מְצִינּוּ בְדוֹד שְׁנֹשֵׂא אֶלְמִנְתּוֹ שֶׁל שְׂאוּל,
שְׁנֹאֵמֵר (שְׂמוּאֵל ב יב, ח) "וְאֶתְנָה לְךָ אֶת בֵּית־אֲדוֹנֶיךָ וְאֶת־נָשִׁי
אֲדוֹנֶיךָ בְּחִיקָךְ".

- (a) Define הַמִּלְךָ in the context of the phrase לֹא דָן וְלֹא דָנִין אוֹתוֹ. Justify your answer using the commentary. 2
- (b) Explain the concepts of חֲלִיצָה and נִבְּוִם. 2
- (c) Rabbi Yehuda presents two minority opinions in this Mishna. Explain his two rulings including why and how he arrives at his position. 4

Question 11 (5 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna, Sanhedrin 3:7

גָּמְרוּ אֶת הַדָּבָר, הָיוּ מְכַנְיָסִין אוֹתָן. הַגְדוֹל שְׂבֻדֵינִים אוֹמֵר: אִישׁ פְּלוֹנִי, אִתָּהּ זָכָא; אִישׁ פְּלוֹנִי אִתָּהּ חָיִב. וּמִנֵּן, לְכַשְׁצָא אֶחָד מִן הַדֵּינִים, לֹא יֹאמֵר: אֲנִי מְזַכֶּה וְחֹבְרֵי מְחַיְבִין, אֲבָל מָה אֶעֱשֶׂה שְׁחֹבְרֵי רַבּוּ עָלַי? – עַל זֶה נֶאֱמַר (ויקרא יט, טז): "לֹא־תֵלֵךְ רֶכִיל בְּעַמֶּיךָ", וְאוֹמֵר (משלי יא, יג): "הוֹלֵךְ רֶכִיל מְגַלֶּה־סוֹד".

- (a) What is the procedure for ending a lawsuit as described in this Mishna, and what purpose does this procedure serve? **3**
- (b) What is the function of the proof text "הוֹלֵךְ רֶכִיל מְגַלֶּה־סוֹד"? **2**

Question 12 (12 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna, Sanhedrin 4:1

אָהָד דַּיְנֵי מְמוֹנוֹת וְאָהָד דַּיְנֵי נַפְשׁוֹת בְּדַרְיִשָּׁה וּבַחֲקִירָה, שְׁנַאֲמַר
 (וַיִּקְרָא כַּד, כֵּס): "מִשְׁפָּט אָהָד יִהְיֶה לָּכֶם". מַה בֵּין דַּיְנֵי מְמוֹנוֹת לְדַיְנֵי
 נַפְשׁוֹת? דַּיְנֵי מְמוֹנוֹת בְּשִׁלְשָׁה, וְדַיְנֵי נַפְשׁוֹת בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה.
 דַּיְנֵי מְמוֹנוֹת פּוֹתְחִין בֵּין לְזָכוֹת בֵּין לְחֹבָה; וְדַיְנֵי נַפְשׁוֹת פּוֹתְחִין
 לְזָכוֹת, וְאִין פּוֹתְחִין לְחֹבָה. דַּיְנֵי מְמוֹנוֹת מְטִין עַל פִּי אָהָד, בֵּין
 לְזָכוֹת בֵּין לְחֹבָה; וְדַיְנֵי נַפְשׁוֹת מְטִין עַל פִּי אָהָד לְזָכוֹת, וְעַל פִּי
 שְׁנַיִם לְחֹבָה. דַּיְנֵי מְמוֹנוֹת מְחִזְרִין, בֵּין לְזָכוֹת בֵּין לְחֹבָה; דַּיְנֵי
 נַפְשׁוֹת מְחִזְרִין לְזָכוֹת, וְאִין מְחִזְרִין לְחֹבָה. דַּיְנֵי מְמוֹנוֹת –
 הַכֹּל מְלַמְּדִין זָכוֹת וְחֹבָה; דַּיְנֵי נַפְשׁוֹת – הַכֹּל מְלַמְּדִין זָכוֹת,
 וְאִין הַכֹּל מְלַמְּדִין חֹבָה. דַּיְנֵי מְמוֹנוֹת – הַמְּלַמֵּד חֹבָה מְלַמֵּד
 זָכוֹת, וְהַמְּלַמֵּד זָכוֹת מְלַמֵּד חֹבָה; דַּיְנֵי נַפְשׁוֹת – הַמְּלַמֵּד חֹבָה
 מְלַמֵּד זָכוֹת, אֲבָל הַמְּלַמֵּד זָכוֹת אֵינוֹ יָכוֹל לְחַזֵּר וּלְלַמֵּד חֹבָה.
 דַּיְנֵי מְמוֹנוֹת דְּנִין בַּיּוֹם וְגוֹמְרִין בַּלַּיְלָה; דַּיְנֵי נַפְשׁוֹת דְּנִין בַּיּוֹם
 וְגוֹמְרִין בַּיּוֹם. דַּיְנֵי מְמוֹנוֹת גּוֹמְרִין בּוֹ בַּיּוֹם, בֵּין לְזָכוֹת בֵּין
 לְחֹבָה; דַּיְנֵי נַפְשׁוֹת גּוֹמְרִין בּוֹ בַּיּוֹם לְזָכוֹת, וּבַיּוֹם שְׁלֹשָׁה יָמִים
 לְחֹבָה. לְפִיכָךְ אִין דְּנִין לֹא בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְלֹא בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב.

- (a) Account for the similarities and differences between monetary and capital cases in this Mishna. Provide examples to support your answer. **5**
- (b) With reference to the words משנה (Mishna) and תורה שבעל פה (oral law), discuss how this written body of literature was compiled. **7**

Section III — Unseen Text – Tanakh

15 marks

Attempt Questions 13–14

Allow about 40 minutes for this section

Answer Questions 13–14 in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Marks

Question 13 (6 marks)

Read the text, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Title: *Joshua spies out the land*

Context: *After the death of Moses the Israelites prepare for the conquest of Canaan*

Joshua 2:1–6

- 1 וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בְּנֹנִן מִן־הַשְּׂטִיִּים שְׁנַיִם־אֲנָשִׁים מִרְגְּלִים חָרָשׁ לֵאמֹר
לְכוּ רְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־יְרִיחוֹ וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ בֵּית־אִשָּׁה זוֹנָה
וּשְׂמָה רַחַב וַיִּשְׁכְּבוּ־שָׁמָּה:
- 2 וַיֹּאמֶר לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ לֵאמֹר הִנֵּה אֲנָשִׁים בָּאוּ הֵנָּה הַלַּיְלָה מִבְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לַחְפֹּר אֶת־הָאָרֶץ:
- 3 וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶל־רַחַב לֵאמֹר הֲוָצִיֵּי הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלַיךְ
אֲשֶׁר־בָּאוּ לְבֵיתְךָ כִּי לַחְפֹּר אֶת־כָּל־הָאָרֶץ בָּאוּ:
- 4 וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת־שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַתַּצְפֶּנּוּ וַתֹּאמֶר אֲנִי בָּאוּ אֵלַי
הָאֲנָשִׁים וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאֵין הֵמָּה:
- 5 וַיְהִי הַשַּׁעַר לִסְגֹּר בַּחֹשֶׁךְ וְהָאֲנָשִׁים יָצְאוּ לֹא יָדַעְתִּי אַנְּהָ הֵלְכוּ
הָאֲנָשִׁים רִדְפוּ מֵהָר אַחֲרֵיהֶם כִּי תִשְׁיָגוּם:
- 6 וְהִיא הִעֲלֵתָם הַגָּגָה וַתִּטְמַנֵּם בְּפִשְׁתֵּי הָעֵץ הָעֲרֻכוֹת לָהּ עַל־הַגָּג:

חרש	<i>secretly</i>	אנה	<i>where</i>
זונה	<i>harlot or prostitute</i>	טמן	<i>to hide</i>
חפר	<i>to spy out</i>	בשתה	<i>flax</i>
צפן	<i>to hide</i>	ערכות	<i>lying</i>

- (a) What specific instructions did Joshua give to his agents? 1
- (b) What information was given to the king of Jericho (verse 2)? 1
- (c) How did the king respond to this information? 1
- (d) What lies did Rahab tell the king and what was the true situation? 3

Question 14 (9 marks)

Read the text, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Title: *Death of Saul*

Context: *Saul faces his final battle*

1 Samuel 31:1–6

1	וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בְּיִשְׂרָאֵל וַיָּנֹסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים וַיִּפְּלוּ חָלָלִים בְּהַר הַגִּלְבָּעַ:	1
2	וַיִּדְבְּקוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־בָּנָיו וַיִּכּוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־יְהוֹנָתָן וְאֶת־אֲבִינֶדָב וְאֶת־מֶלְכִי־שׁוּעַ בְּנֵי שָׁאוּל:	2
3	וַתִּכְבַּד הַמִּלְחָמָה אֶל־שָׁאוּל וַיִּמְצָאֻהוּ הַמּוֹרִים אַנְשִׁים בַּקֶּשֶׁת וַיַּחַל מְאֹד מִהַמּוֹרִים:	3
4	וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנִשְׂא כְלָיו שְׁלֶפֶךְ חַרְבָּךְ וַדְּקַרְנֵי זֶה פְּנֵי־יְבוֹאוּ הָעֵרְלִים הָאֵלֶּה וַדְּקַרְנֵי וְהִתְעַלְלוּ־בִי וְלֹא אָבָה נִשְׂא כְלָיו כִּי יֵרָא מְאֹד וַיִּקַּח שָׁאוּל אֶת־הַחֶרֶב וַיִּפֹּל עָלֶיהָ:	4
5	וַיֵּרָא נִשְׂא־כְלָיו כִּי מֵת שָׁאוּל וַיִּפֹּל גַּם־הוּא עַל־חַרְבּוֹ וַיָּמָת עִמּוֹ:	5
6	וַיָּמָת שָׁאוּל וּשְׁלֹשֶׁת בָּנָיו וְנִשְׂא כְלָיו גַּם כָּל־אַנְשָׁיו בַּיּוֹם הַהוּא יַחְדָּו:	6

דבק	<i>to catch up with</i>	ערל	<i>uncircumcised</i>
קשת	<i>bow</i>	התעלל	<i>to abuse</i>
שלף	<i>to draw out</i>	יחדו	<i>together</i>
דקר	<i>to stab</i>		

(a)	What indication is there in the text that the battle was fast-moving?	1
(b)	According to the extract, who were Israel's enemies?	1
(c)	According to the extract, where did the battle end?	1
(d)	What was the fate of Saul's sons?	1
(e)	Who inflicted severe wounds on Saul?	1
(f)	Describe the sequence of events through verses 4 and 5.	4

End of paper

BLANK PAGE